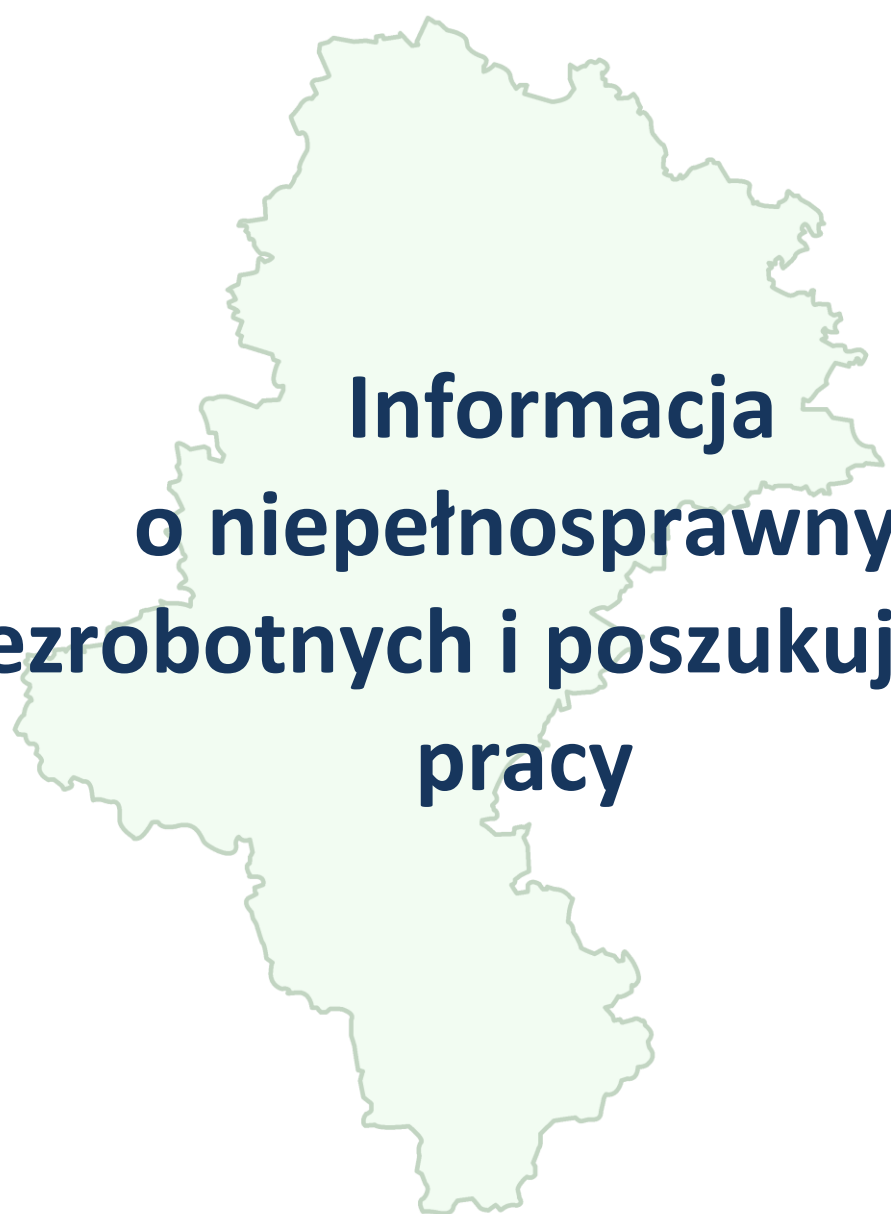

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach

Informacja o niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy

Katowice, październik 2019 r.

Spis treści

1	SKALA BEZROBOCIA NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	3
1.1	Ślęcy niepełnosprawni – Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań z 2011 r.	3
1.2	Niepełnosprawni niepozostający w zatrudnieniu w świetle danych statystycznych bezrobocia rejestrowanego	4
1.3	Terytorialne zróżnicowanie bezrobocia niepełnosprawnych.	5
1.4	Zatrudnienie osób niepełnosprawnych.....	6
2	CECHY DEMOGRAFICZNO - SPOŁECZNE NIEPEŁNOSPRAWNYCH BEZROBOTNYCH	7
2.1	Bezrobotni niepełnosprawni według wieku	7
2.2	Bezrobotni niepełnosprawni według wykształcenia	7
2.3	Bezrobotni niepełnosprawni według czasu pozostawania bez pracy	8
2.4	Niepełnosprawni bezrobotni według dotychczasowego stażu pracy	8
2.5	Przyczyny niepełnosprawności	9
3	ZAKŁADY PRACY CHRONIONEJ ORAZ ZAKŁADY AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ	10

Uwagi wstępne

W informacji na temat bezrobocia niepełnosprawnych wykorzystano dane ze sprawozdania MRPiPS-07 „Sprawozdanie o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu” sporządzanego przez Wojewódzki Urząd Pracy (WUP) w okresach półrocznych. Ogólne informacje o stanie i strukturze bezrobocia niepełnosprawnych powstały w oparciu o dane sporządzanego miesięcznie sprawozdania MRPiPS – 01 „Sprawozdanie o rynku pracy” oraz kwartalnie Załącznika 1 do sprawozdania MRPiPS – 01 „Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy”.

Należy nadmienić, iż powiatowe urzędy pracy sporządzają sprawozdania jednostkowe, zaś w WUP wykonywane są zestawienia zbiorcze. Zdecydowana większość informacji objętych powyższymi sprawozdaniami jest wprowadzana przez pracowników powiatowych urzędów pracy w czasie rejestracji do karty rejestracyjnej bezrobotnego lub poszukującego pracy.

Uzupełnieniem informacji są syntetyczne dane dotyczące zbiorowości niepełnosprawnych, uwzględniające informacje dotyczące aktywności zawodowej, na podstawie publikacji Głównego Urzędu Statystycznego oraz Urzędu Statystycznego w Katowicach.

Osoba niepełnosprawna może być zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako¹:

- bezrobotny – to osoba, która posiada ustaloną niepełnosprawność, jednak nie jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego;
- poszukujący pracy – to osoba, która oprócz ustalonej niepełnosprawności jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.

Osoba z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności, która jest zdolna do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, posiadająca status „bezrobotnego” może skorzystać ze wszystkich usług urzędu pracy i instrumentów przewidzianych dla osoby bezrobotnej.

1 Skala bezrobocia niepełnosprawnych

1.1 Śląscy niepełnosprawni – Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań z 2011 r.²

W Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań z 2011 r. (NSP 2011), ustalono że w województwie śląskim liczba osób, które deklarowały ograniczenie zdolności do wykonywania zwykłych czynności podstawowych dla swojego wieku i/lub posiadały ważne orzeczenie kwalifikujące je do zbiorowości osób niepełnosprawnych wynosiła 552,2 tys. co stanowiło 11,9% ludności województwa (wobec 560,7 tys. w 2002 r.). Osoby niepełnosprawne stanowiły 11,8% ogółu niepełnosprawnych w kraju; co ósmy mieszkaniec województwa był osobą niepełnosprawną.

Wśród ogółu niepełnosprawnych w 2011 r. 295,4 tys. (53,5%) to kobiety. Liczba niepełnosprawnych mężczyzn w omawianym okresie ukształtowała się na poziomie 256,8 tys. (46,5% zbiorowości osób omawianej kategorii).

W NSP 2011 roku zbiorowość osób niepełnosprawnych została podzielona na dwie podstawowe grupy:

- osoby niepełnosprawne prawnie, tj. takie, które posiadały odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez uprawniony do tego organ;
- osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, tj. takie które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych stosownie do swojego wieku.

¹ <http://psz.praca.gov.pl/dla-bezrobotnych-i-poszukujacych-pracy/dla-niepelnosprawnych>

² <http://katowice.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/spisy-powszechne/nsp-2011-raport-z-wynikow-w-wojewodztwie-slaskim,12,1.html>

Niepełnosprawni w świetle badań NSP w 2011 w województwie śląskim

Wyszczególnienie	Ogółem	Miasta	Wieś
	w tysiącach		
Ogółem	552,2	450,0	102,2
Mężczyźni	256,8	207,6	49,2
Kobiety	295,4	242,4	53,0
Osoby niepełnosprawne prawnie	344,8	285,6	59,2
Mężczyźni	175,1	143,8	31,3
Kobiety	169,7	141,8	27,9
Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie	207,4	164,4	43,0
Mężczyźni	81,7	63,9	17,8
Kobiety	125,7	100,6	25,1

Liczba osób niepełnosprawnych prawnie wyniosła 344,8 tys. (62,4% ogółu osób niepełnosprawnych). W populacji niepełnosprawnych mieszkańców naszego województwa 55,6 tys. (10,1%) posiadało wyłącznie prawne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, nie deklarując żadnych ograniczeń sprawności w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych. Liczba osób niepełnosprawnych wyłącznie biologicznie tj. takich, które nie posiadały orzeczenia, ale ich subiektywna ocena wskazywała, że miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych wniosła 207,4 tys.

1.2 Niepełnosprawni niepozostający w zatrudnieniu w świetle danych statystycznych bezrobocia rejestrowanego

Według stanu na koniec sierpnia 2019 roku w województwie śląskim zarejestrowanych było 5,5 tys. osób posiadających status bezrobotnego, zaliczanych do kategorii niepełnosprawnych, co stanowiło 7,9% ogółu bezrobotnych.

miesiąc / rok	2016	2017	2018	2019
styczeń	10 467	8 555	7 038	6 207
luty	10 270	8 331	7 075	6 153
marzec	10 156	8 116	6 887	6 064
kwiecień	9 798	7 797	6 697	5 924
maj	9 390	7 524	6 465	5 832
czerwiec	8 865	7 425	6 282	5 626
lipiec	8 581	7 403	6 110	5 471
sierpień	8 427	7 312	6 057	5 457
wrzesień	8 275	7 254	5 963	
październik	8 232	6 791	5 802	
listopad	8 239	6 800	5 856	
grudzień	8 344	6 870	5 954	

Kobiety stanowią niespełną połowę wśród bezrobotnych niepełnosprawnych. Na koniec sierpnia 2019 roku panie stanowiły 45,9% zarejestrowanych niepełnosprawnych (2 503 kobiety), natomiast mężczyźni w liczbie 2 954 osób to 54,1%.

W końcu sierpnia 2019 r. wśród bezrobotnych zaliczanych do kategorii niepełnosprawnych 14,7% miało prawo do pobierania zasiłku (802 osoby). Kobiety stanowiły 59,4% wszystkich uprawnionych do zasiłku w tej kategorii (476 osób). Należy podkreślić, że wśród ogółu śląskich bezrobotnych odsetek

zasiłkobiorców jest nieco wyższy, według stanu na 31 sierpnia br. zasiłek o którym mowa otrzymywało 11,0 tys. osób, co stanowiło 15,8% wszystkich zarejestrowanych.

W sierpniu 2019 r. do powiatowych urzędów pracy w województwie śląskim wpłynęły 11 844 informacje o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej. Wśród nich 388 kierowane były do niepełnosprawnych, z tego 24 oferty dotyczyły pracy subsydiowanej, a 142 oferty pracy sezonowej.

Bezrobotni niepełnosprawni to przede wszystkim mieszkańcy miast, według stanu na 30.06.2019 r. na terenach wiejskich zamieszkiwało 15,1% z nich. Wśród ogółu bezrobotnych na Śląsku analogiczny miernik jest wyższy.

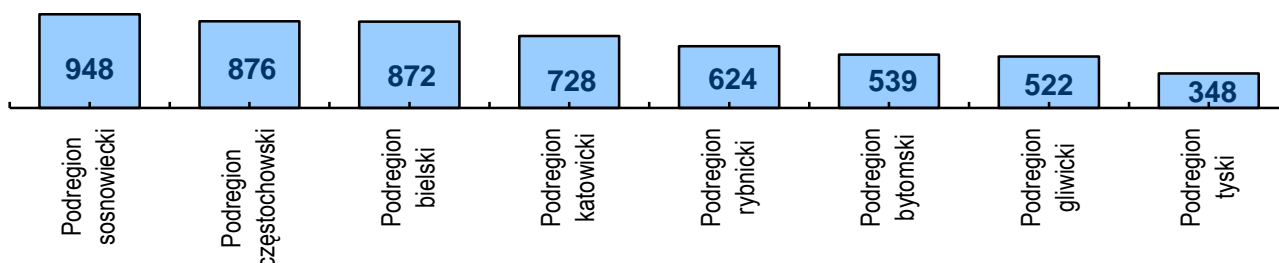
1.3 Terytorialne zróżnicowanie bezrobocia niepełnosprawnych.

Niepełnosprawni bezrobotni według powiatów. Stan w końcu sierpnia 2019 r.

Powiaty	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych OGÓŁEM	w tym: bezrobotni niepełnosprawni	
		osoby	% udział wśród ogółu
Będziński	2 780	165	5,9
Bielski	1 817	176	9,7
Cieszyński	3 138	236	7,5
Częstochowski	2 667	183	6,9
Gliwicki	1 532	107	7,0
Kłobucki	2 097	79	3,8
Lubliniecki	1 592	72	4,5
Mikołowski	1 178	79	6,7
Myszkowski	1 413	108	7,6
Pszczynski	1 162	95	8,2
Raciborski	1 483	134	9,0
Rybnicki	872	52	6,0
Tarnogórski	2 468	139	5,6
Bieruńsko – Łędziński	512	39	7,6
Wodzisławski	2 211	161	7,3
Zawierciański	2 585	214	8,3
Żywiecki	3 250	179	5,5
Bielsko-Biała	1 954	281	14,4
Bytom	3 837	269	7,0
Chorzów	1 422	139	9,8
Częstochowa	3 472	506	14,6
Dąbrowa Górnicza	2 469	174	7,0
Gliwice	2 736	199	7,3
Jastrzębie Zdrój	1 387	90	6,5
Jaworzno	1 240	88	7,1
Katowice	2 397	193	8,1
Mysłowice	1 302	124	9,5
Piekary Śląskie	1 024	59	5,8
Ruda Śląska	1 131	113	10,0
Rybnik	1 648	140	8,5
Siemianowice Śląskie	961	102	10,6
Sosnowiec	4 127	307	7,4
Świętochłowice	737	57	7,7
Tychy	1 416	135	9,5
Zabrze	2 645	216	8,2
Żory	703	47	6,7
Razem województwo	69 365	5 457	7,9

Charakterystyczną cechą bezrobocia niepełnosprawnych jest stosunkowo duże zróżnicowanie pod względem liczby zarejestrowanych. Najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych było w miastach na prawach powiatu: Częstochowie (506 osób), Sosnowcu (307 osób), Bielsku – Białej (281 osób) Bytomiu (269 osób), a także w powiecie cieszyńskim (236 osób). Najmniej zarejestrowanych stwierdzono w powiatach: bieruńsko – łęczyńskim (39 osób), Żorach (47 osób), rybnickim (52 osoby) oraz Świętochłowicach (57 osób).

Niepełnosprawni bezrobotni według podregionów. Stan w końcu sierpnia 2019 r.

W końcu sierpnia 2019 r. najwięcej bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych było w podregionach sosnowieckim i częstochowskim. Najmniej bezrobotnych tej kategorii pozostawało w rejestrach powiatowych urzędów pracy w podregionie tyskim.

1.4 Zatrudnienie osób niepełnosprawnych

Według danych wstępnych pochodzących z Głównego Urzędu Statystycznego w województwie śląskim liczba osób niepełnosprawnych pracujących w głównym miejscu pracy na koniec 2018 r. wyniosła 37 075 osób, w tym 17 659 kobiet. Należy podkreślić, że powyższe dane nie uwzględniają podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku 16-64 lata (ogółem), II kwartał 2019 r.

Wyszczególnienie	wartość liczbowa
	[%]
POLSKA	25,3
LUBUSKIE	35,4
DOLNOŚLĄSKIE	31,8
POMORSKIE	30,6
ŁÓDZKIE	29,5
ŚLĄSKIE	29,3
OPOLSKIE	26,9
PODKARPACKIE	25,9
ŚWIĘTOKRZYSKIE	24,7
MAŁOPOLSKIE	24,2
MAZOWIECKIE	23,1
WIELKOPOLSKIE	22,1
ZACHODNIOPOMORSKIE	21,8
KUJAWSKO-POMORSKIE	21,2
PODLASKIE	20,8
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	19,3
LUBELSKIE	15,2

Źródło: Urząd Statystyczny Katowice, Bank Danych Lokalnych

W województwie śląskim wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku 16-64 lata wyniósł w II kwartale br. 29,3%, podczas gdy dla całego kraju opisywany wskaźnik to 25,3%.

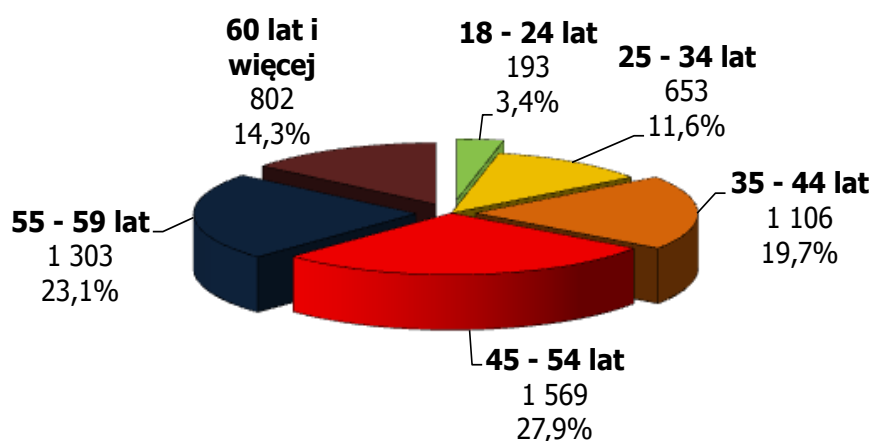
Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku 16-64 lata obliczono jako udział pracujących niepełnosprawnych w wieku 16-64 lata w ogólnej liczbie ludności niepełnosprawnej w tym wieku. Zbiorowość osób niepełnosprawnych została wyodrębniona z ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej, na podstawie kryterium prawnego. Do osób niepełnosprawnych zaliczono osoby w wieku 16 lat i więcej, które mają przyznane orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub niezdolności do pracy.

2 Cechy demograficzno - społeczne niepełnosprawnych bezrobotnych

2.1 Bezrobotni niepełnosprawni według wieku

Bezrobotni niepełnosprawni według wieku - dane zbierane są w okresach kwartalnych, stąd najbardziej aktualne dotyczą końca czerwca 2019 r.

Bezrobotni niepełnosprawni według wieku. Stan 30.06.2019 r.

Niepełnosprawność najczęściej nabywa się z wiekiem, stąd w końcu czerwca 2019 r. osoby młode, poniżej 35 roku życia stanowiły zaledwie 15,0% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych (846 osób). Dominującą kategorią były osoby w wieku od 45 do 54 lat (27,9%).

2.2 Bezrobotni niepełnosprawni według wykształcenia

Bezrobotni niepełnosprawni według wykształcenia - dane zbierane są w okresach kwartalnych, stąd najbardziej aktualne dotyczą końca czerwca 2019 r.

Z danych wynika, że 31,5% niepełnosprawnych bezrobotnych zakończyło edukację w gimnazjum lub poniżej, 35,4% posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe, a 26,5% legitymowało się średnim wykształceniem. Najmniejsza liczba niepełnosprawnych legitymuje się wykształceniem wyższym (6,6%).

Bezrobotni niepełnosprawni według wykształcenia. Stan 30.06.2019 r.

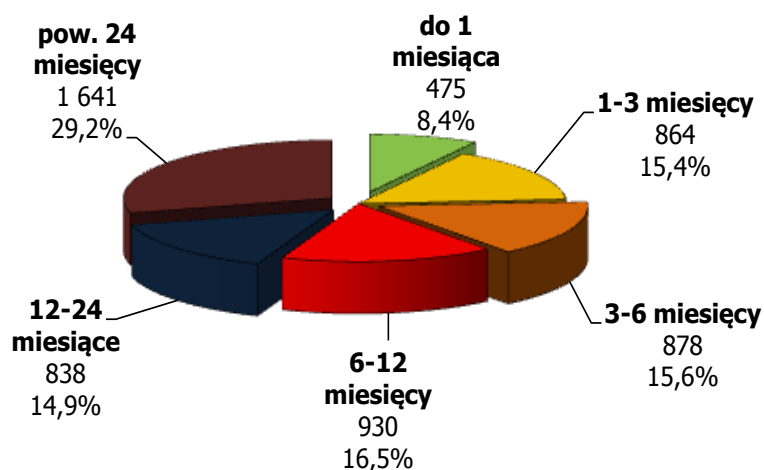
Wykształcenie	Bezrobotni niepełnosprawni	
	liczba osób	% udział
wyższe	370	6,6
policealne i średnie zawodowe	1 068	19,0
średnie ogólnokształcące	424	7,5
zasadnicze zawodowe	1 989	35,4
gimnazjalne i poniżej	1 775	31,5
Razem	5 626	100,0

2.3 Bezrobotni niepełnosprawni według czasu pozostawania bez pracy

Bezrobotni niepełnosprawni według czasu pozostawania bez pracy - dane zbierane są w okresach kwartalnych, stąd najbardziej aktualne dotyczą końca czerwca 2019 r.

Analizując strukturę bezrobocia pod względem czasu pozostawania bez pracy, można zauważyć, że w końcu II kwartału 2019 roku 8,4% niepełnosprawnych pozostawało poza zatrudnieniem przez okres 1 miesiąca. Najliczniejszą grupę bezrobotnych niepełnosprawnych (2,5 tys. tj. 44,1%) stanowiły osoby pozostające bez zatrudnienia nieprzerwanie powyżej 12 miesięcy. Grupa długookresowo bezrobotnych jest wewnątrznie zróżnicowana, tworzą ją osoby pozostające bez pracy nieprzerwanie od 12 do 24 miesięcy oraz chronicznie bezrobotni, którzy nie mają zatrudnienia ponad 24 miesiące.

Bezrobotni niepełnosprawni według czasu pozostawania bez pracy. Stan 30.06.2019 r.

2.4 Niepełnosprawni bezrobotni według dotychczasowego stażu pracy

Bezrobotni niepełnosprawni według stażu pracy - dane zbierane są w okresach kwartalnych, stąd najbardziej aktualne dotyczą końca czerwca 2019 r.

W końcu czerwca 2019 r. 91,6% ogółu zarejestrowanych niepełnosprawnych to osoby poprzednio pracujące. Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych 17,9% to osoby legitymujące się stażem pracy do 1 roku. Najliczniejszą grupę zarejestrowanych niepełnosprawnych stanowią osoby ze stażem pracy pomiędzy 10 a 20 lat (1 133 osoby). Ich procentowy udział wśród wszystkich niepełnosprawnych jest najwyższy i wynosi 20,1%. Równocześnie należy zauważyć, iż w zbiorowości niepełnosprawnych procentowy udział osób o stażu pracy powyżej 20 lat jest również wysoki.

Bezrobotni niepełnosprawni według stażu pracy. Stan 30.06.2019 r.

Staż pracy	Bezrobotni niepełnosprawni	
	liczba osób	% udział
do 1 roku	1 007	17,9
1-5	971	17,3
5-10	810	14,4
10-20	1 133	20,1
20-30	925	16,4
30 lat i więcej	310	5,5
bez stażu	470	8,4
Razem	5 626	100,0

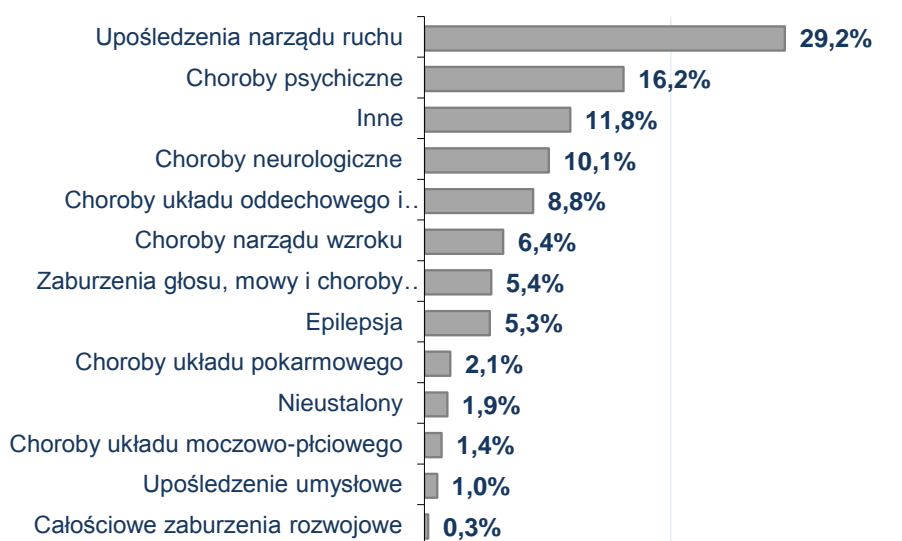
2.5 Przyczyny niepełnosprawności

W tej części wykorzystano dane sprawozdania MRPiPS-07 „o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu”, które sporządzane jest w okresach półrocznych.

Według danych z końca I półrocza 2019 r. w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowanych było 5 626 bezrobotnych ze statusem osoby niepełnosprawnej, zaś liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu wyniosła 845. Zdecydowana większość bezrobotnych posiadała orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności – 3 572 osoby (63,5% ogółu osób zakwalifikowanych do tej grupy). Kolejne 1 900 osób (33,8%) legitymowało się umiarkowaną niepełnosprawnością, a 154 (2,7%) bezrobotnych znacznym stopniem niepełnosprawności. Biorąc pod uwagę przyczyny kwalifikujące do niepełnosprawności, niezmiennie najpowszechniejsze są kłopoty związane z funkcjonowaniem narządów ruchu.

Przyczyny niepełnosprawności – stan na koniec I półrocza 2019 r.

N= 5 626

3 Zakłady pracy chronionej oraz zakłady aktywności zawodowej ³

W tej części wykorzystano dane pochodzące ze sprawozdań wojewodów INF-ZPCh ZAZ – w I półroczu 2019 r. z wyłączeniem 5 zakładów pracy chronionej (ZPCh), które nie wywiązały się z obowiązku sprawozdawczego.

W województwie śląskim w omawianym okresie wymienia się 102 zakłady pracy chronionej, w których pracuje 14,8 tys. osób, w tym 11,1 tys. niepełnosprawnych. W skali kraju nasze województwo plasuje się na drugim miejscu pod względem liczby ZPCh, za Wielkopolską gdzie znajduje się 133 takie zakłady (pracuje w nich 16,6 tys. osób, w tym 12,6 tys. osób z opisywanej kategorii).

Zatrudnienie w zakładach pracy chronionej w czerwcu 2019 r.

Województwo	Liczba ZPCh	Zatrudnienie w osobach (ogółem)	Liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych (ogółem)
Wielkopolskie	133	16 611	12 589
Śląskie	102	14 828	11 120
Mazowieckie	79	22 952	17 656
Dolnośląskie	76	17 977	13 604
Podkarpackie	70	12 215	9 720
Kujawsko-pomorskie	69	6 869	5 429
Pomorskie	67	1 326	1 036
Łódzkie	65	9 144	7 651
Małopolskie	46	11 107	8 759
Lubuskie	44	5 858	4 895
Warmińsko-mazurskie	39	4 627	3 767
Świętokrzyskie	37	3 867	3 114
Lubelskie	18	2 048	1 381
Opolskie	14	2 416	1 587
Podlaskie	14	1 326	1 036
Zachodnio-pomorskie	13	949	680
Ogółem	886	134 117	104 025

Jak wynika ze sprawozdań wojewodów INF-ZPCh-ZAZ za I półrocze 2019 r. w województwie śląskim działa także 14 zakładów aktywności zawodowej, w których pracuje 860 osób, w tym 669 osób niepełnosprawnych (czerwiec 2019 r.). Pod względem liczby zakładów aktywności zawodowej Śląskie plasuje się na pierwszym miejscu w kraju.

³ Źródło: <http://niepelnosprawni.gov.pl/p,84,dane-dotyczace-zakladow-pracy-chronionej> oraz <http://niepelnosprawni.gov.pl/p,85,dane-dotyczace-zakladow-aktywnosci-zawodowej>